తెలుగు జ్యోతి రచనలపోటీలో ద్వితీయ బహుమతి పొందినకథ
పురస్కార ప్రదాత శ్రీమతి శ్యామల దేవి & శ్రీరామకృష్ణ దశిక, నార్త్ బ్రన్స్ విక్, న్యూజెర్సీ

చిన్నమ్మ

- మంథా భానుమతి

షికాగో ఎయిర్ పోర్ట్‌లో... కదలనీయకుండా కాళ్ళు పట్టేసుకున్న నాలుగేళ్ళ రాజాని ఎనిమిదేళ్ళ పప్పీని విడిపించుకుని తలదించుకుని సెక్యూరిటీ కేసి నడిచింది చిన్నమ్మ.

'ఇన్నాళ్ళూ ఇంత చేశాం కదా... ఆ విశ్వాసమన్నా లేకుండా ఎలా వెళ్ళిపోతోందో! కనీసం పిల్లలకి బై చెప్పచ్చు కదా!'' చిన్నమ్మకి విని పించేలాగ ఇంగ్లీష్‌లో శివరాం తో అంది మేఘన.

"అలా మాట్లాడకు మేఘా!'' మేఘనతో మెల్లిగా అన్నాడు శివరాం.

సరిగ్గా అప్పుడే వెనక్కి తిరిగి, నీళ్ళు నిండిన కళ్ళల్లో మిలమిలా మెరుస్తున్న కనుపాపల్తో మేఘనని చూసి, అమాయకంగా, ఆర్నెల్ల పాపాయిలా నవ్వింది చిన్నమ్మ. గాజు తలుపుల్లోంచి చిన్నమ్మ మీద పడిన సంధ్యకాంతులు, చిరునవ్వుతో మెరుస్తున్న ఆమె మొహంలో అవధుల్లేని ఆప్యాయతని ప్రతిబింబిస్తున్నాయి.

వెళ్ళిపోతున్న చిన్నమ్మని చూసి గడ్డకట్టిన హృదయంలో ఎక్కడో చిన్నగా కంపన కలిగి, వణుకుతున్న చేతుల్తో శివరాం చెయ్యి పట్టుకుంది మేఘన.

"అమ్మా! నీకో సంగతి తెలుసా? చిన్నమ్మ కి ఇంగ్లీష్ చాలా బాగా వచ్చు. మూవీస్ కూడా బాగా అర్ధం అవుతాయి''. పప్పీ మాటలకి స్థాణువులా నిలబడి చిన్నమ్మని చూసింది మేఘన. అప్పుడు సెక్యూరిటీ లోంచి లోపలికి వెళ్ళిపోయి అందర్నీ చూసి చెయ్యూపింది చిన్నమ్మ, అసూయాద్వేషాలకి అతీతమైన అదే నవ్వుతో!

ఇంట్లోకి అడుగు పెడుతూనే సోఫా మీదికి ఒరిగి పోయింది మేఘన. ఇల్లంతా ఒకసారి పరికించింది. ఇద్దరూ డాక్టర్లు కదా.. ఇంద్రభవనంలా ఉంది. ఎక్కడివస్తువులక్కడ అమరి ఉన్నాయి. అన్నీ అద్దంలా మెరిసిపోతున్నాయి. సోఫాలమీద, బల్లలమీద.. ఎక్కడ చెయ్యి వేస్తే అక్కడ జర్రున జారిపోయేట్లు నిగనిగలాడుతూ నున్నగా ఉన్నాయి. అంతా పదిహేనురోజులకోసారి వచ్చే మెయిడ్ ప్రతిభేనా? వీపుమీద ఎవరో ఛళ్ళున చరిచినట్లయి ఉలిక్కిపడింది.

పిల్లలు ఎక్కడివక్కడ పడేస్తే అనుకోవచ్చు.. తనూ శివరాం కూడా.. ఇంటికి రాగానే తలుపుదగ్గరే విసిరేసే షూస్ దగ్గర్నుంచీ, మర్నాడు ప్రొద్దున్నే హాస్పిటల్‌కి వెళ్ళేవరకూ వాడిన అన్ని వస్తువులూ మూలమూల్లగ్గర్నుంచీ వెతికి ఎక్కడివక్కడ సర్దేసే చిన్నమ్మ నవ్వు మొహం గుర్తుకొచ్చింది. ఆఖరుకి తీసిన అల్మారు తలుపులు కూడా వెయ్యాల్సొక్కర్లేకుండా నడిచిందిన్నాళ్ళూ.

అరగంట పైగా సోఫాలో నీరసంగా పడిపోయిన మేఘన లేచి ఫ్రిజ్ దగ్గరికి వచ్చింది. గొంతుక పొడారిపోగా. గ్లాసులో నీళ్ళు వంపుతూ తలుపుకి అంటించి ఉన్న కాగితం తీసింది.

"నీకు తీరికున్నప్పుడు ఫ్రిజ్ మీది ఉత్తరం చదువు''. స్పెల్లింగులు అటూఇటూ అయినా చక్కని ఇంగ్లీషులో చిన్నమ్మ రాసిన చీటీ చూసి ఆశ్చర్యంతో ఫ్రిజ్ మీదికి చెయ్యి చాపింది.

అందమైన పువ్వులగుత్తి అందిస్తున్న రెండుచేతులు పైకాగితం మీద. "చిన్నపాపకి' అంటూ పిల్లలు వాడే క్రేయాన్ రంగులతో చెయ్యితిరిగిన చిత్రకారుడు వేసినట్లున్న ఆ బొమ్మకేసి చూస్తూ ఉండిపోయింది. అద్భుతమైన రంగుల కలయిక.

Telugu Jyothi Special Issue April 08

కాగితాలు తిరగేస్తూ మెట్లు ఎక్కి అసంకల్పితంగా చిన్నమ్మ గదిలోకి వెళ్ళింది. చిన్నమ్మకి ఆ గది చూపించాక అందులోకి అడుగు పెట్టలేదు మేఘన.. ఎప్పుడూ అవసరం రాలేదు, తీరికాలేదు.

గదిలోకి వెళ్ళగానే కళ్ళు పెద్దవి చేసి నమ్మలేనట్లు నాలుగు ప్రక్కలా చూసింది. పేరుపొందిన ఇంటీరియర్ డెకొరేటర్‌కి తీసిపోనట్లు ఉంది అలంకరణ. ఆప్లిక్ వర్క్ చేసిన దుప్పటీ, దిండుగలీబులూ... రకరకాల కుచ్చిళ్ళతో కిటికీలకి తెరలు... అన్నీ కంటికి ఆహ్లాదమైన రంగులతో చేసి ఉన్నాయి. గోడలకి ఉన్న పెయింటింగ్స్ చూడగానే మేఘన చెయ్యి అప్రయత్నంగా నోటిమీదికి వెళ్ళింది.

ఒక గోడమీద గూటిలో ఉన్న పిల్లలకి ఆహారం అందిస్తున్న పక్షి, ఇంకోగోడమీద తెల్లటి ఆవు.. పొదుగు మీదికి ఆత్రంగా ఎగబడుతున్న మచ్చల దూడ, కిటికీ ప్రక్కగా మదర్ థెరెసా. ప్రతి పెయింటింగూ స్పష్టంగా ప్రతి చిన్న విషయం జాగ్రత్తగా గమనించి శ్రద్ధతో వేసినట్లు ఉంది. ఒక మూల బొమ్మలో భాగం అనిపించేట్లు చిన్నమ్మ సంతకం.

కాళ్ళలో శక్తి పోయినట్లు మంచం మీద కూలబడింది మేఘన. దిండు గోడకి ఆనించి కూర్చుని చేతిలో ఉన్న కాగితాలు చదవడం మొదలు పెట్టింది.

"చిన్నపాపా! నా తర్వాత పదిహేనేళ్ళకి మన ఇంట్లో పుట్టిన పాపవని నేనే అలా పిలిచేదాన్ని. నువ్వు పసిదానిగా ఉన్నప్పుడే అమ్మ కీళ్ళవాతంతో మంచం పట్టింది. నిన్ను నేనే కన్న తల్లిలా పెంచాను. కొంచెం పెద్ద అయ్యేదాకా నువ్వుకూడా నాతో అలాగే ప్రేమగ ఉండేదానివి. ఈ సోదంతా ఎందుకను కుంటున్నావా? నా మనసులో మాట ఇంతవరకూ ఎవరికీ చెప్పలేదు. నోటితో కానీ చేతితో కానీ భావాన్ని చెప్పే శక్తి భగవంతుడు నాకివ్వలేదు. ఇది రాయడానికి కూడా మూడు నెలలు పట్టింది. ఇప్పుడు నీకు చెప్పకపోతే నేనేమిటో ఎవ్వరికీ తెలీదు.

నేను స్కూల్లో చేరే వరకూ నాలో లోపం ఉందని ఎవ్వరూ కనిపెట్టలేదు. ప్లీడర్ గారి అమ్మాయి చాలా నెమ్మది.. ఎక్కువ మాట్లాడదు.. కానీ మిగతా వాటిల్లో చాలా చురుకుగా ఉంటుంది అనే అనుకున్నారు. నా తర్వాత వరుసగా ముగ్గురు తమ్ముళ్ళు, ఇంటికి ఎప్పుడూ వచ్చే వాళ్ళూ వెళ్ళేవాళ్ళూ.. అమ్మకి నన్ను అందంగా అలంకరించడం తప్ప ఇంకేం పట్టేది కాదు.. లోకం తెలియని అమాయకురాలు. మీరందరూ చదివిన కాన్వెంట్‌లోనే నన్ను వేశారు. కాని అక్షరాలూ, అంకెలూ రావడానికి రెండేళ్ళు పట్టింది. వచ్చాక మాటలు రాయడానికి రాలేదు.. అన్నీ స్పెల్లింగ్ తప్పులే. లెఖ్ఖలు సరేసరి.. నాన్నగారి పరపతికి ఐదో క్లాస్ వరకూ నెట్టారు కాని ఆ తర్వాత వీలుకాదనేసింది, ప్రిన్సిపాల్. నన్ను మానసికంగా ఎదగని దాని కింద జమకట్టేశారు. అప్పట్లో మన ఊళ్ళో సైకియా ట్రిస్టు కూడా లేరు. నాన్నగారు చేసిన మంచిపనేమిటంటే జానకీ టీచర్ని ఇంటికి పిలిచి నన్ను అప్పజెప్పడం. ఆవిడ నాలో ఉన్న ప్రతిభని బయటికి తీసుకొచ్చారు. నాకు రాయడం రాలేదు కానీ, పెయింటింగులు వెయ్యడం, కుట్లు కుట్టడం, వంట బాగా చెయ్యడం, ఇంటిని దిద్దడం, పిల్లల్ని చూసుకోడం లాంటివి బాగా వచ్చాయి.

జానకీ టీచరే నన్ను పెయింటింగ్, కుట్టు, స్కల్ప్చర్ క్లాసులకి తీసుకెళ్ళేవారు. ఎవ్వరూ నాతో మాట్లాడరు.. నా అవసరం ఎవరికీ లేదు అని బాధ పడుతుంటే ఎంతో ఓదార్చేవారు. నువ్వు పెద్ద క్లాస్ లకి వచ్చాక, ముఖ్యంగా మెడికల్ కాలేజీలో చేరాక మరీ ఒంటరి దాన్నయిపోయాను. నన్ను నీ స్నేహితులకి పరిచయం చెయ్యడం కూడా నీకు ఇష్టం లేదని దూరంగా ఉండిపోయేదాన్ని. గట్టిగా రెండుమాటలు మాట్లాడితే నత్తి వచ్చేది. అది నీకు నచ్చేది కాదు. రాయలేకపోడం సరే. మాటలు కూడా తిన్నగా రానీయలేదే అని రోజూ దేముడిని అడిగేదాన్ని. కానీ

Telugu Jyothi Special Issue April 08

ఎదుటివారి మనసులోని భావాల్ని గ్రహించే నేర్పు ఇచ్చాడు భగవంతుడు. అందుకే నీకూ తమ్ముళ్ళకీ దూరంగా ఉండిపోయాను, మీకు నా ఉనికి చిన్నతనంగా ఉంటోందని గ్రహించి.

జానకీ టీచర్ ఎప్పుడూ ఒక కథ చెప్పేవారు. పూర్వం ఒక రైతు చెరువు నించి కావడిలొ రెండుకుండలతో నీళ్ళు తెస్తూండే వాడు. అందులో ఒక కుండకి పగులు ఉంది. తెచ్చేటప్పుడు సగం పైగా నీళ్ళు వలికి పోతుండేవి. దాంతో ఎక్కువసార్లు తిరగవలసి వచ్చేది. పగులున్న కుండ బాధతో ఒకసారి అడిగింది, "ఇంత కష్టపడకపోతే నన్ను మార్చి మంచి కుండని తీసుకోవచ్చు కదా!"

"చెరువు నించి వచ్చేటప్పుడు నీ ప్రక్కకి ఉన్న నేలని గమనించు". అని రైతు సమాధానమిచ్చాడు. అలాగే నీళ్ళు చిందిస్తూనే ఆ కుండ నేలని చూసింది. రకరకాల రంగుల పూల మొక్కలతో నేలంతా పులకరించి పోతోంది. కుండని చూసి పూలన్నీ సంతోషంతో ఊగాయి. కుండ ఆశ్చర్యంగా అటుప్రక్కకి తిరిగి చూసింది. మంచి కుండ ఉన్న ప్రక్క నేలంతా బీటలు బారి ఉంది.

అప్పుడు రైతు అన్నాడు. "మంచికుండ ఒక్క మా ఇంటి అవసరాలే తీరుస్తోంది. నువ్వు అందరికీ ఆహ్లాదాన్ని కలిగిస్తున్నావు. రోజూ కొన్ని పూలు దేముడికి పెడ్తాను. కొన్ని ఇంట్లో ఆడవాళ్ళు అలంకరించుకుంటారు. అందుకని నువ్వు నాకు కష్టం కలిగిస్తున్నావని బాధపడకు." అప్పుడు పగులున్న కుండ ఆనందంతో మరిన్ని నీళ్ళని చిలకరించింది.' ఈ కథ చెప్పి "నిష్కల్మషమైన మనసుతో నువ్వు చూపించే ప్రేమ నీ వాళ్ళందరూ ఎప్పటికైనా తెలుసు కుంటారు. నువ్వు సమాధానమివ్వలేవని ఎవరూ నీతో మాట్లాడట్లేదు. అంతే కానీ నువ్వు అక్షర్లేక కాదు." అని ఓదార్చేవారు.

నేను చాలారోజులు అలాగే అనుకునేదాన్ని, నువ్వు అమెరికా తీసుకొస్తున్నప్పుడు కూడా నామీద అభిమానంతో అనుకున్నాను. "అమ్మ కదల్లేని స్థితిలో ఉంది.. నీకు ఉపయోగపడుతున్నాను.. నాతో చిన్నప్పటిలాగా ప్రేమగా ఉంటావు." అనుకున్నాను. యుయస్‌యంయల్ఇ కి చదువుకునేటప్పుడు నువ్వు ఎప్పుడు ఏది కావాలంటావోనని నువ్వు నిద్రపోయేవరకూ నేను కూడా తెలివిగా ఉండేదాన్ని. ఇద్దరు పిల్లలు పుట్టినప్పుడూ నువ్వు ఇంకా రెసిడెన్సీ లోనే ఉన్నావు. రాత్రీ, పగలూ డ్యూటీలు. పిల్లల్ని పూర్తిగా నేనే పెంచాను. ఇదంతా నీకు తెలీదనికాదు. నీకు తెలియనిదల్లా. నామీద పిల్లలకి సహజంగా ప్రేమ ఉంటుందని. నాలాంటి దానిమీద ఎక్కువ ఉంటుంది. ఎందుకంటే నేను వాళ్ళతోపాటే ఆడేదాన్ని, చదువునేర్చుకున్నా... వాళ్ళు స్కూల్లో ఏదినేర్చుకుంటే నేను అది ఇంట్లో నేర్చుకున్నా.

ఒక్కోసారి పప్పీ నాకు పాఠాలు నేర్పించేది. కంప్యూటర్ వాడడం కూడా అదే చూపించింది. అది త్వరగానే వచ్చింది. ఏమీ రాయక్కర్లేదుకదా!

నువ్వు ఫెల్లోషిప్ అయి, ప్రాక్టీస్ మొదలుపెట్టాక ఇంటివిషయాలు పట్టించుకోడానికి తీరిక దొరికింది. అప్పుడు పిల్లలు నాకు ఎక్కువ చేరికయ్యారని బాధపడ్డం మొదలుపెట్టావు. అప్పుడే నేను కూడా ఆలోచించాను.. నాకంటూ ఏదో చేసుకోవాలని.

అసలు నువ్వు మెడిసిన్‌లో చేరగానే ఎంతో సంబరపడ్డాను. నా లోపం పోగొట్టగలుగుతావని. నా గురించి ఒక్కసారైనా ఆలోచించావా? మానసిక లోపాల గురించి కంప్యూటర్‌లో వెతుకుతూంటే కనిపించింది. నాకు డిస్లెక్సియా ఉందని.. అది లోపమేకాదని. ప్రఖ్యాత నటుడు టాం క్రూస్ కి కూడా ఉందిట. ఇంటికొచ్చిన మీ స్నేహితులకి కూడా నన్ను పరిచయం చెయ్యలేదు ఎప్పుడూ. నేను కూడా నీకు ఇష్టం ఉండదని వంటంతా చేసి గదిలోకి వెళ్ళిపోయేదాన్ని. అయినా నీమీద నాకు కోపం లేదు పాపా! ఇన్నాళ్ళు పిల్లలతో గడపడానికి నాకు అవకాశం కల్పించావు.

Telugu Jyothi Special Issue April 08

ఇప్పుడు ఇండియాలో డిస్లెక్సియా పిల్లలకి చాలా స్కూల్స్ వచ్చాయి. ఒక స్కూల్లో పెయింటింగ్ నేర్పించడానికి నాకు అవకాశం వచ్చింది. ఇదంతా కంప్యూటర్ ద్వారానే పప్పీ సహాయంతో. ఇంక నేను మళ్ళీ రాలేను. ఇన్నాళ్ళు ఇల్లీగల్‌గా ఉన్నా కదా! నాకు బ్రతికున్నంతకాలం డబ్బు సరిపోయేలాగ నాన్నగారు ఏర్పాటు చేశారు. నాలా ఒంటరితనం అనుభవించే పిల్లలకి నేను ఓదార్పు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తాను. ఆ డబ్బు వాడి, ఆ పిల్లలకి స్పీచ్ థెరపీలు చేయిస్తాను. వాళ్ళకి ఎందులో ప్రతిభ ఉందో అందులో రాణించేలా చూస్తాను. పగులున్న కుండని కదా! వీలయినంత మందికి ఆహ్లాదాన్ని కలిగిస్తాను. ఇట్లు- ప్రేమతో నీ అక్క''.

ఆ ఉత్తరం చదివాక చల్లని గాలి సోకిన మేఘం లాగా మేఘన "అక్కా'' అంటూ కదిలి కదిలి ఏడ్చింది.

మంథా భానుమతి

ప్రస్తుత నివాసం హైదరాబాదు. కెమిస్ట్రీ లెక్చరర్‌గా రిటైర్ అయ్యారు. వివిధ పత్రికలలో కథలు వ్రాస్తూ ఉంటారు. రచన, స్వాతి, ఆంధ్రభూమి నవలల పోటీలలో బహుమతులు గెల్చుకున్నారు.

అమ్మ-నాన్న మరుపు లేని అనుభూతి...

తరువాయి భాగం

స్కూల్ గేటు ముందు సంతోషంతో వేసిన గంతులు.. ఎవరెస్ట్ శిఖరం ఎక్కినంత సంబరం...

అప్పుడూ కళ్ళల్లో నీళ్ళు కారాయి గర్వంతో.. ఎలా మర్చిపోగలను?

ఇంటికి వచ్చాక నాన్నగారు రాకుండానే పడుకున్నా.. పొద్దున్నే లేచి.. ఆయన ఏమంటారో అని ఆత్రంగా దగ్గరికి వెళ్ళాను. "రీసెస్‌లో ఆడుతుంటే నిన్ను చూశాను. బాగ ఎంజాయ్ చేశావా? ఫస్ట్ డే'' అని అడిగారు. ఎన్నో విషయాలు మాట్లాడారు.. ఒక్క స్కూల్‌కి ఎలా వెళ్ళానో అనితప్ప.

కొన్నేళ్ళతర్వాత మా అమ్మని ధైర్యం తెచ్చుకుని "అలా ఒక్కణ్ణీ ఎలా పంపారమ్మా?'' అని అడిగాను. "నువ్వు వెళ్ళిన వెంటనే నీకు కనిపించకుండా నీ వెనకాలే వచ్చారు.. నువ్వు స్కూల్ కనిపించగానే అనుభవించిన ఆనందం ఆయన కూడా అనుభవించారు.'' అంది అమ్మ కొంతసేపు నామొహం లోకి చూసి. అలాంటి తండ్రిని, ఆయన ప్రేమని, మార్గదర్శకత్వాన్ని బాల్యం వీడకుండానే కోల్పోయినందుకు కళ్ళల్లో తిరిగిన నీళ్ళని ఆపుకున్నాను అమ్మ బాధపడుతుందని. అదే ధైర్యాన్ని నా పిల్లలకి అందించేలాగ తీర్చిదిద్దిన అమ్మ ప్రేమకి కొలమానం ఉందా?

డొక్కా రాఘవ

డిఫెన్స్ మినిస్ట్రీలో సీనియర్ సైంటిఫిక్ ఆఫీసర్‌గా చేసి ప్రస్తుతం రిటైర్ అయ్యారు. హైదరాబాదులో నివాసం.

Telugu Jyothi Special Issue April 08